

**Rapport enquête delen open en online onderwijsmateriaal
door bibliotheken**

Namens werkgroep OOO (SHB/UKB/SURF):

**Marijn Post, Ingrid van Gorkum, Peter van Helsdingen,
Dafne Jansen, Marianne Renkema, Petri de Willigen & Hilde
van Wijngaarden**

Samenvatting

In Nederland wordt vanuit het ministerie het delen en (her)gebruiken van onderwijsmateriaal steeds meer gestimuleerd. Bibliotheken van hoger onderwijsinstellingen zouden een belangrijke rol kunnen spelen bij de organisatie en ondersteuning hiervan. Het is echter nog onduidelijk welke rol de bibliotheken op dit moment hebben en zouden kunnen hebben. Om dit te onderzoeken, is er door de werkgroep Bibliotheken en Open Online Onderwijs een enquête uitgezet onder alle bibliotheken van hoger onderwijsinstellingen. De werkgroep zal aan de hand van de enquête specifieke doelstellingen voor haar werkplan formuleren.

Uit de enquête is gebleken dat veel bibliotheken nog zoekende zijn wat betreft hun rol bij de ondersteuning of organisatie van het delen van delen en (her)gebruiken van onderwijsmateriaal. De bibliotheken zien voor zichzelf wel een rol weggelegd bij bijvoorbeeld het adviseren betreffende auteursrechten, het beheren van repositories voor onderwijsmaterialen en overleg met uitgevers. In de praktijk worden deze activiteiten echter nog weinig uitgevoerd.

Voor de werkgroep Bibliotheken en OOO wijzen de resultaten van de enquête op een behoefte aan kennisdeling, best practices en gezamenlijk optrekken bij nieuwe ontwikkelingen door die bibliotheken die de nieuwe rol op willen pakken. Het biedt dan ook een mooie basis voor het concretiseren van het werkplan van de werkgroep.

De gegeven antwoorden roepen ook weer nieuwe vragen op, waarvoor meer onderzoek nodig is. Daarnaast zouden de resultaten ook gecombineerd moeten worden met andere lopende onderzoeken op dit gebied en in de bredere context van de huidige ontwikkelingen moeten worden geplaatst. Dit overstijgt de scope en mogelijkheden van de werkgroep. De werkgroep staat dan ook open voor samenwerking en nader onderzoek op basis van de resultaten uit de enquête.

Ondertussen zal de werkgroep doorgaan met de al geplande activiteiten, zoals het organiseren van een kennissessie in de Open Education Week 2017 en het ondernemen van stappen richting het delen van het eigen onderwijsmateriaal.

Inleiding

Universiteiten en hogescholen zijn de laatste jaren in toenemende mate bezig met het vernieuwen van hun onderwijs, waarbij er grote aandacht is voor de inzet van digitale onderwijsmethoden (bijv. blended onderwijs en MOOCs). Daarnaast is er een duidelijke beweging naar open onderwijs. Open heeft hier betrekking op de volgende drie dimensies: gratis beschikbaar, toegankelijk zonder toegangseisen en open voor bewerking¹, dus leermateriaal dat met een open licentie wordt gepubliceerd. Open en online onderwijs maakt deel uit van de strategische agenda 2015-2025² van het ministerie van OCW. Ook de Europese Unie³ en de UNESCO⁴ hebben initiatieven op het gebied van open en online onderwijs om leven-lang-leren te promoten en onderwijs beschikbaar te maken voor iedereen. Minister Bussemaker heeft tijdens Dé Onderwijsdagen bovendien gesteld dat het belangrijk is om expertise en materialen van anderen te delen en (her)gebruiken om daarmee de toegankelijkheid van het hoger onderwijs te vergroten.⁵ Ter stimulering kondigde zij dan ook de derde ronde van de Stimuleringsregeling Open en online onderwijs⁶ aan.

Naar aanleiding van de strategische agenda² zijn er begin 2016 verkennende gesprekken gevoerd met instellingen, docenten, studenten, koepels en bestuurders waaruit bleek dat er nog veel praktische belemmeringen zijn voor het delen en (her)gebruiken van onderwijsmateriaal. Zo ontbreekt er kennis over het (professioneel) ontwikkelen van leermateriaal met gebruikmaking van teksten, foto's en andere materialen van derden die vrij gedeeld mogen worden. Bovendien hebben bestuurders en instellingen het delen en (her)gebruiken van onderwijsmaterialen niet opgenomen in hun visies en strategische plannen. Minister Bussemaker, legde daarom tijdens haar presentatie op Dé Onderwijsdagen 2016 vooral de nadruk op het organiseren van de ondersteuning om zo het delen en (her)gebruiken van onderwijsmaterialen mogelijk te maken.

Voor bibliotheken in het hoger onderwijs is met name in deze organisatie van het delen en (her)gebruiken van onderwijsmateriaal een belangrijke nieuwe rol weggelegd, naast de meer traditionele rol van het openstellen van informatiebronnen en het ondersteunen van onderzoekers. Het SHB heeft gezien de bovenstaande ontwikkelingen in haar beleidsplan⁷ voor de komende jaren reeds beschreven dat de bibliotheken een rol willen spelen bij de ondersteuning van ontwikkelingen

¹ We volgen de definitie van Surf: Surf (2016, 19 december). Begrippenkader online onderwijs. Gevonden via:

<https://www.surf.nl/kennisbank/2015/begrippenkader-online-onderwijs.html>

² Ministerie van OCW (2016, 19 december). De waarde(n) van weten. Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek. Gevonden via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2015/07/07/de-waarde-n-van-weten-strategische-agenda-hoger-onderwijs-en-onderzoek-2015-2025>

³ European Commission (2016, 19 december). Open Education Europe: Europe's community for innovative education [Website]. Gevonden via: <https://www.openeducationeuropa.eu/en>

⁴ UNESCO (2016, 19 december). Open Educational Resources [Website]. Gevonden via:

<http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/access-to-knowledge/open-educational-resources/>

⁵ Te-learning (2016, 19 december). Jet Bussemaker over onderwijs op maat met open digitaal leermateriaal #OWD2016 #blogsOWD [Blog post]. Gevonden via: <https://www.te-learning.nl/blog/jet-bussemaker-over-onderwijs-op-maat-met-open-digitaal-leermateriaal-owd2016-blogsowd/>.

⁶ Surf (2016, 19 december). Stimuleringsregeling Open en Online onderwijs. Gevonden via:

<https://www.surf.nl/innovatieprojecten/onderwijs-op-maat/open-en-online-onderwijs/stimuleringsregeling-open-en-online-onderwijs/index.html>

⁷ SHB (2016, 19 december). Beleidsplan SHB 2015-2018. Gevonden via:

<http://www.informatieprofessional.nl/nieuws/2015/10/samenwerkingsverband-hoge/SHB-Beleidsplan-2015-2018.-juni-2015.pdf>

op het gebied van open en online onderwijsmateriaal. Ook de UKB zal dit in haar nieuwe beleidsplan opnemen.

Van sommige bibliotheken is bekend dat ze al een rol spelen bij het stimuleren, creëren en gebruiken van open en online onderwijsmateriaal. Er zijn zelfs bibliotheken die zelf open en online onderwijsmateriaal maken. Echter, van veel bibliotheken is nog onduidelijk welke rol ze op het moment spelen bij deze ondersteuning, en of ze deze rol in de toekomst willen uitbreiden. Bovendien is het onduidelijk of er bij bibliotheken behoefte aan support vanuit UKB, SHB of SURF bij het invullen van deze ondersteuning. De UKB/SHB/SURF werkgroep Open en Online Onderwijsmateriaal heeft daarom een enquête uitgezet onder zoveel mogelijk bibliotheken van Nederlandse universiteiten en hogescholen om een antwoord te vinden op deze vraag.

In dit rapport wordt uitgelegd hoe de enquête is uitgevoerd en wordt verslag gedaan van de resultaten. Er is geen nadere analyse op de antwoorden uitgevoerd en het is niet de pretentie van de werkgroep hiermee een diepgravend onderzoek te presenteren. De enquête was erop gericht richting te geven aan de activiteiten van de Werkgroep Bibliotheken en Open Online Onderwijs en zo zullen de resultaten op dit moment ook gebruikt worden. De werkgroep zal op basis van de resultaten haar werkplan nader vaststellen.

Methode

Er is met de werkgroep OOO (in samenwerking met Robert Schuwer, expert Open Education, Lector OER Fontys Hogeschool ICT) een enquête uitgezet met daarbij om en nabij 60 vragen over de rol die de bibliotheken spelen bij Open en Online Onderwijsmateriaal. De enquête is opgesteld via SurveyMonkey© en alle vragen zijn te vinden in de bijlage. Er zitten veel logische koppelingen in de enquête oftewel: afhankelijk van het antwoord kregen mensen een specifieke vervolgvraag.

De enquête is vervolgens verspreid naar bibliotheken van hogeschoolinstellingen, universiteiten en UMC's via de mailinglijsten van UKB en SHB. De enquêtes zijn ingevuld in de periode mei/juni 2016.

De resultaten van de enquête zijn bekeken en geanalyseerd in Microsoft Excel 2010. Omdat sommige resultaten opvallend waren, is besloten bij elke vraag een aparte analyse te doen om te kijken of er een verschil in antwoorden was tussen de verschillende soorten instellingen (UMCs, HBOs en Universiteiten). Voor deze extra analyse is er via een non-parametrische Kruskal-Wallis test (IBM SPSS 22) gekeken of er een effect was van de instelling op het gegeven antwoord ($P < 0.05$).

Resultaten

De enquête is 57 keer ingevuld, waarvan 42 keer volledig. De respondenten waren afkomstig van 34 instellingen, waaronder 11 universiteiten, 5 UMC's en 17 hogescholen (zie tabel 1). Bij het opstellen van de resultaten, zijn alleen de volledig ingevulde enquêtes meegenomen.

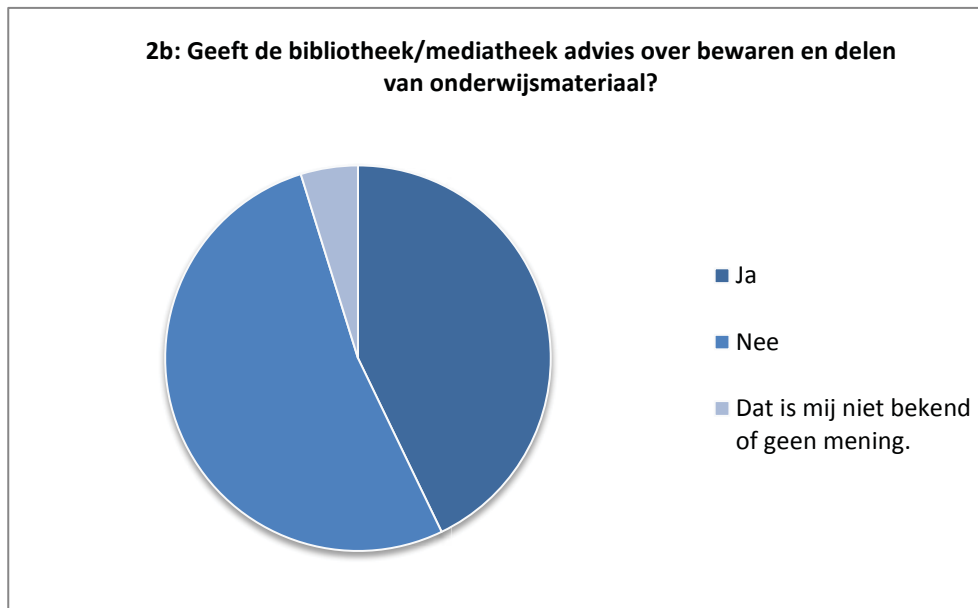
Hogeschool instellingen	Aantal respondenten
Radboud universiteit	1
Universiteit Leiden	2
Rijksuniversiteit Groningen	4
TU Delft	1
TU Eindhoven	1
Maastricht University	1
Universiteit Twente	1
Universiteit Utrecht	1
Universiteit van Amsterdam	1
VU Amsterdam	1
Wageningen University	2
AMC	1
Erasmus MC	1
LUMC	1
Radboudumc	1
Amsterdamse hogeschool voor de kunsten	1
Christelijke hogeschool Ede	1
Christelijke hogeschool Windesheim	1
Fontys hogescholen	1
Hogeschool Viaa	1
De Haagse hogeschool	1
Hanzehogeschool Groningen	1
HAS hogeschool	1
InHolland	1
Hogeschool Leiden	1
Hogeschool Utrecht	2
Hogeschool van Amsterdam	2
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	1
Hogeschool Van Hall-Larenstein	1
HZ University of applied sciences	1
NHL hogeschool	1
Saxion hogeschool	2
Andere instelling (graag specificeren)	2

Tabel 1: overzicht instellingen deelgenomen instellingen.

Meest opvallende resultaten

Adviseren

52% van de bibliotheken geeft aan GEEN advies te geven over het bewaren en delen van onderwijsmateriaal. Van deze groep zou 25% dit in de toekomst zeker willen gaan doen en 67% zou dit misschien willen gaan doen (zie fig. 1). Er is geen verschil in antwoorden tussen de verschillende soorten instellingen (UMC's, universiteiten en HBO's; $P=0.058$).

Figuur 1: Percentage ja/nee/ geen mening antwoorden op vraag 2b (zie bijlage).

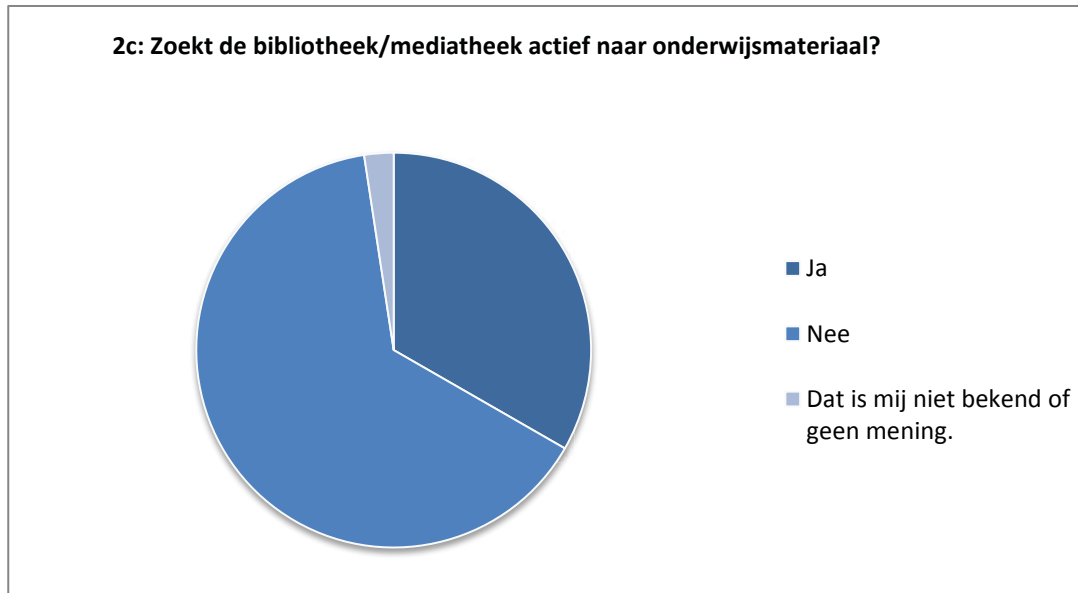
De bibliotheken die wél advies geven over het delen van Open en Online onderwijsmateriaal doen dit met name over auteursrechten en het hergebruiken van onderwijsmateriaal (zie tabel 2).

2b-2: Over welk(e) aspect(en) van het zoeken en vinden van onderwijsmateriaal geeft de bibliotheek/mediatheek advies?		
Antwoord opties	Percentage antwoorden	Hoeveelheid antwoorden
Delen van onderwijsmateriaal	61.1%	11
(Her)gebruiken van onderwijsmateriaal	77.8%	14
Auteursrechten op onderwijsmateriaal	100.0%	18
Zoeken van onderwijsmateriaal	66.7%	12
Metadateren van onderwijsmateriaal	44.4%	8
Bewaren van onderwijsmateriaal	50.0%	9
Versiebeheer onderwijsmateriaal	16.7%	3
Koppeling onderwijsmateriaal en ELO's	44.4%	8
Ander aspect (graag specificeren)	11.1%	2

Tabel 2: Antwoorden vraag 2b-2.

Zoeken

64% van de bibliotheken geeft aan niet actief te zoeken naar onderwijsmateriaal (zie fig. 2). Maar 10% van de bibliotheken geeft aan het in de toekomst wel te willen doen en 68% geeft aan dit misschien te willen gaan doen. Er is geen verschil in antwoorden tussen de verschillende soorten instellingen (UMCs, universiteiten en HBO's; $P > 0.05$).

Figuur 2: Percentage ja/nee/ geen mening antwoorden op vraag 2b (zie bijlage).

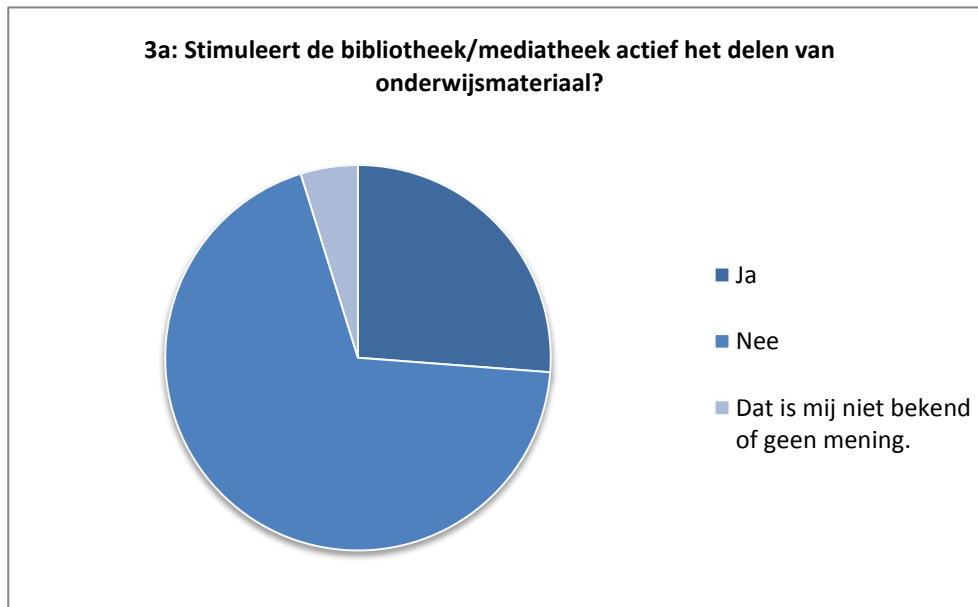
Van de bibliotheken die wel actief zoeken naar onderwijsmateriaal, geeft 92% aan Google en YouTube te gebruiken (zie tabel 3). 46% van de respondenten geeft aan de materialen via een andere weg te zoeken. OER repositories zoals Merlot en Khan Academy worden hier genoemd, maar bijvoorbeeld ook intranet en tips van onderwijskundige.

2c-2-1: Hoe wordt het open onderwijsmateriaal precies gevonden?		
Antwoord opties	Percentage antwoorden	Hoeveelheid antwoorden
Via Google of andere zoekmachines	92.3%	12
Via WikiWijs	30.8%	4
Via YouTube	92.3%	12
Via repositories van een bibliotheek/mediatheek	61.5%	8
Via KlasCement	7.7%	1
Via de ELO's	7.7%	1
Via MOOC-platforms zoals Coursera en EdX.	46.2%	6
Via een zoekmachine voor MOOC-materiaal.	7.7%	1
Via een andere weg (graag specificeren)	46.2%	6

Tabel 3: Antwoorden vraag 2c-2-1.

Stimuleren delen open en online onderwijsmateriaal

69% van de bibliotheken geeft aan het delen van onderwijsmateriaal niet te stimuleren (zie fig. 3). 26% van de bibliotheken geeft aan het in de toekomst wel te willen gaan doen en 5% geeft aan dit misschien te willen gaan doen. Er is geen verschil in antwoorden tussen de verschillende soorten instellingen (UMCs, universiteiten en HBO's; $P > 0.05$).

Figuur 3: Percentage ja/nee/ geen mening antwoorden op vraag 3a (zie bijlage).

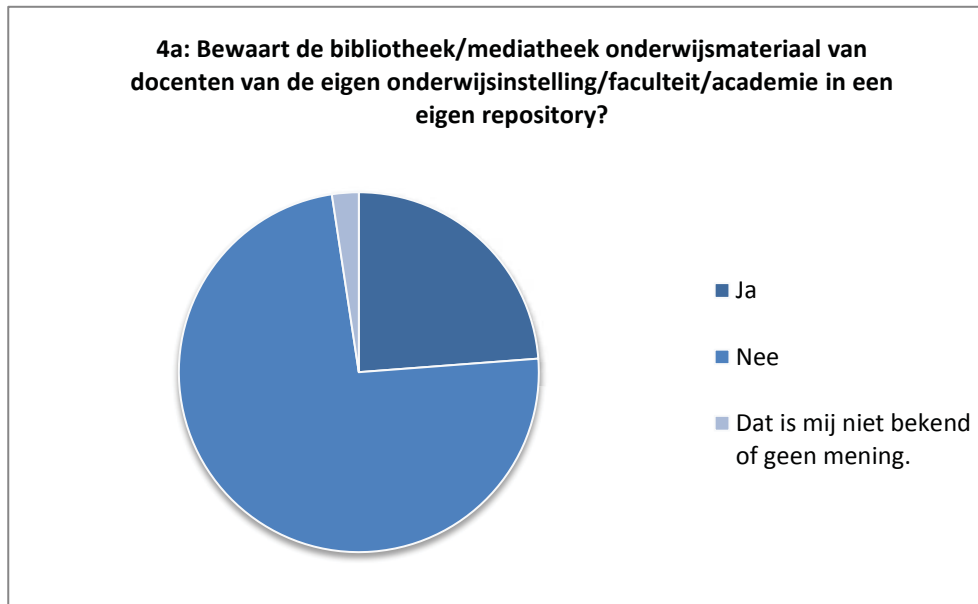
De bibliotheken die het delen van onderwijsmateriaal wél stimuleren, doen dit vooral door het geven van advies over het delen van onderwijsmateriaal (91%; zie tabel 4). Bijna de helft van deze bibliotheken geeft ook technische ondersteuning bij het delen van onderwijsmateriaal (46%).

3a-2: Hoe wordt het delen van onderwijsmateriaal gestimuleerd via de bibliotheek/mediatheek?		
Antwoord opties	Percentage antwoorden	Hoeveelheid antwoorden
Workshops over het delen van onderwijsmateriaal	18.2%	2
Verspreiden van informatiemateriaal over het delen van onderwijsmateriaal	27.3%	3
Geven van technische ondersteuning bij het delen van onderwijsmateriaal	45.5%	5
Geven van advies over het delen van onderwijsmateriaal	90.9%	10
Anders (graag specificeren)	27.3%	3

Tabel 4: Antwoorden vraag 3a-2.

Bewaren onderwijsmateriaal in repository

Meer dan 70% van de bibliotheken geeft aan dat onderwijsmateriaal van docenten niet in een repository wordt bewaard. 32% van de bibliotheken geeft aan het in de toekomst wel te willen gaan doen en 52% geeft aan dit misschien te willen doen (zie fig. 4). Er is geen verschil in antwoorden tussen de verschillende soorten instellingen (UMCs, universiteiten en HBO's; $P > 0.05$).

Figuur 4: Percentage ja/nee/ geen mening antwoorden op vraag 4a (zie bijlage).

Van deze NEE groep, geeft 30% aan dat het bewaren van onderwijsmateriaal bij een andere afdeling gebeurt (zie tabel 5).

4a-1: Is er een andere afdeling van de instelling die onderwijsmateriaal bewaart?		
Antwoord opties	Percentage antwoorden	Hoeveelheid antwoorden
Ja	30.3%	10
Nee	30.3%	10
Dat is mij niet bekend of geen mening.	39.4%	13

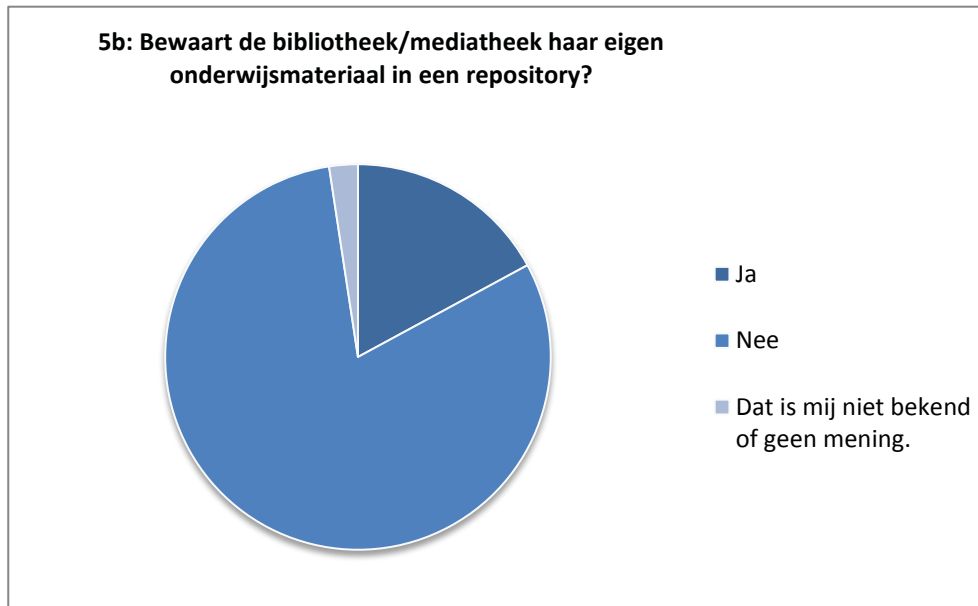
Tabel 5: Antwoorden vraag 4a-1.

Het gaat hier meestal om de docenten (70%) of de ELO-beheerders (40%; zie tabel 6) die onderwijsmateriaal bewaren.

4a-1-2: Welk(e) afdeling(en) bewaart/bewaren onderwijsmateriaal?		
Antwoord opties	Percentage antwoorden	Hoeveelheid antwoorden
Dienst Onderwijs-ondersteuning	30.0%	3
ICT-dienst	30.0%	3
Docenten bewaren zelf onderwijsmateriaal	70.0%	7
Beheerders ELO	40.0%	4
Andere dienst (graag specificeren)	10.0%	1

Tabel 6: Antwoorden vraag 4a-1.-2

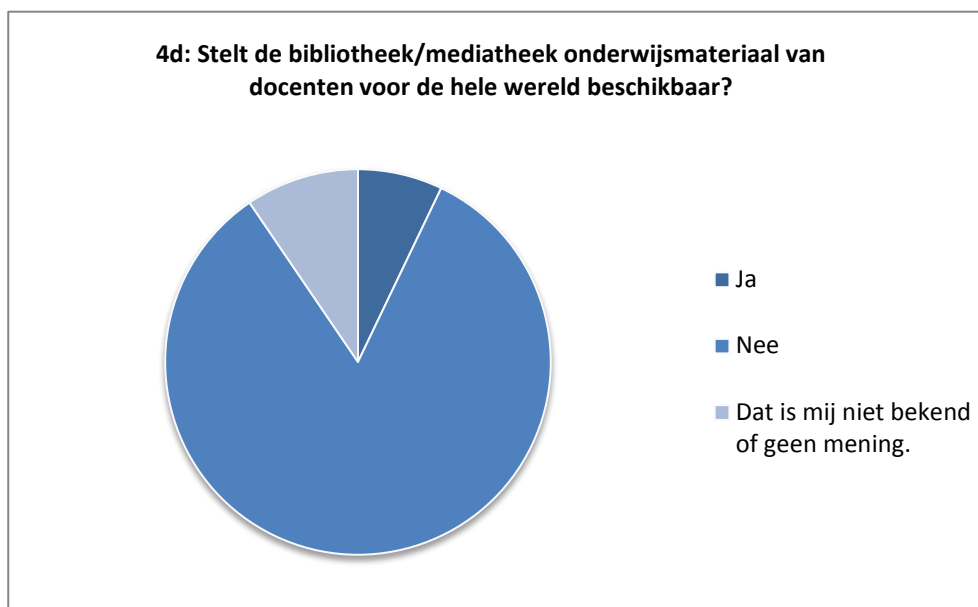
Ook het onderwijsmateriaal dat gemaakt is door de bibliotheken zelf, wordt in veruit de meeste gevallen niet in een repository bewaard (81%; zie fig. 5).

Figuur 5: Percentage ja/nee/ geen mening antwoorden op vraag 5b (zie bijlage).

Openstellen onderwijsmateriaal voor de gehele wereld

84% van de bibliotheken geeft aan onderwijsmateriaal niet beschikbaar te stellen voor de hele wereld (zie fig. 6). De meeste bibliotheken die geen onderwijsmateriaal beschikbaar stellen, willen dit eventueel in de toekomst wel gaan doen (47%). Er is geen verschil in antwoorden tussen de verschillende soorten instellingen (UMCs, universiteiten en HBO's; $P > 0.05$).

Figuur 6: Percentage ja/nee/ geen mening antwoorden op vraag 4d (zie bijlage).

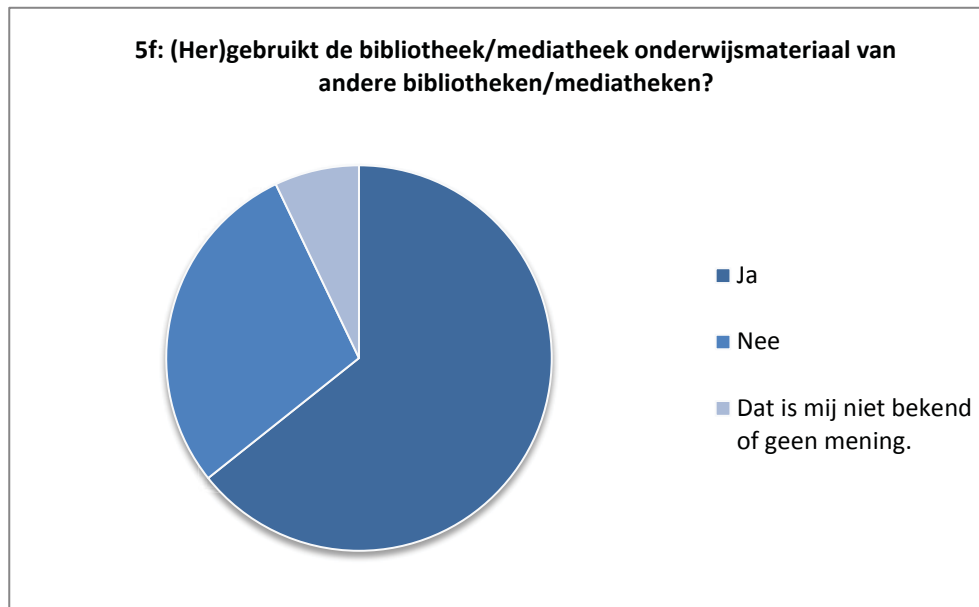
Voor de bibliotheken die géén onderwijsmateriaal beschikbaar willen maken, is het probleem vaak dat ze niet duidelijk hebben wat het beleid is (68%; zie tabel 7).

4d-1-1-1: Waarom wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst (mogelijk) geen onderwijsmateriaal van docenten beschikbaar stellen voor de hele wereld?		
Antwoord opties	Percentage antwoorden	Hoeveelheid antwoorden
Te hoge extra kosten	4.5%	1
Er zijn onvoldoende (technische) mogelijkheden	4.5%	1
Geen bereidheid bij docenten/staf	22.7%	5
Te weinig of geen (technische) ondersteuning	9.1%	2
Drempelvrees	9.1%	2
Betekent ongewenst extra werk en belasting voor docenten/staf	18.2%	4
Meerwaarde is niet duidelijk	13.6%	3
Te weinig ervaring	18.2%	4
Er is nog geen beleid	68.2%	15
Ik weet het niet	9.1%	2
Andere reden (graag specificeren)	27.3%	6

Tabel 7: Antwoorden vraag 4d-1-1-1

(Her)gebruiken onderwijsmateriaal van andere bibliotheken

64% van de bibliotheken (her)gebruikt onderwijsmateriaal van andere bibliotheken (zie fig. 7). De meeste bibliotheken die geen onderwijsmateriaal (her)gebruiken, willen dit misschien in de toekomst wel gaan doen (75%). Er is geen verschil in antwoorden tussen de verschillende soorten instellingen (UMCs, universiteiten en HBO's; $P > 0.05$).

Figuur 7: Percentage ja/nee/ geen mening antwoorden op vraag 5f (zie bijlage).

Bij de vraag aan de bibliotheken die wél onderwijsmateriaal van andere bibliotheken (her)gebruiken, gaf 85% van de respondenten aan - op de vraag hoe ze deze materialen dan vinden - Google te gebruiken en 78% vond de materialen door contacten met andere informatiespecialisten. Andere wegen die genoemd werden waren OERportals, LibGuides en websites van andere bibliotheken (zie tabel 8).

5f-2: Hoe wordt het onderwijsmateriaal van andere bibliotheken/mediatheken gevonden?		
Antwoord opties	Percentage antwoorden	Hoeveelheid antwoorden
Via Google of een andere zoekmachine	85.2%	23
Via WikiWijs	18.5%	5
Via YouTube	55.6%	15
Via repositories van een bibliotheek/ mediatheek	22.2%	6
Via KlasCement	0.0%	0
Via de LOOWI website	25.9%	7
Via contacten met andere informatiespecialisten	77.8%	21
Via een andere weg (graag specificeren)	11.1%	3

Tabel 8: Antwoorden vraag 5f-2

Betrokken afdelingen bij delen en bewaren onderwijsmateriaal.

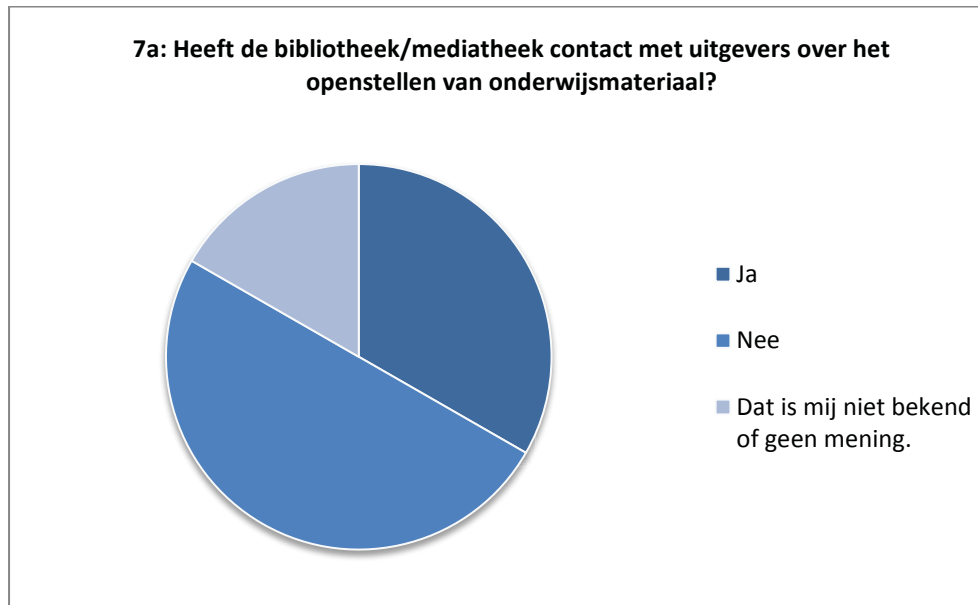
Gekeken naar de verschillende afdelingen die een rol spelen bij het ontwikkelen, bewaren en delen van onderwijsmateriaal, wordt duidelijk dat de meeste aspecten van het delen van open en online onderwijsmateriaal bij de docenten liggen. De bibliotheek speelt vooral een rol bij (adviseren over) auteursrechten, het toegankelijk maken van onderwijsmateriaal en het onderhandelen met uitgevers. Andere afdelingen die gebruikt worden zijn: het readerbureau, innovatie-afdelingen (MOOCs) en onderwijscoördinatoren (zie tabel 9).

6a: Wie is betrokken bij de volgende aspecten van het delen van onderwijsmateriaal?									
Antwoord opties	Bibliotheek/mediatheek	Docenten	Dienst Onderwijs-ondersteuning	Dienst ICT	Andere dienst (hieronder specificeren)	Weet ik niet	Niet van toepassing	Response Count	
Garanderen van inhoudelijke kwaliteit van onderwijsmateriaal	5	29	9	1	3	9	1	41	
Maken/creëren van onderwijsmateriaal door docenten	8	31	17	10	5	6	1	41	
Metadateren van onderwijsmaterialen	9	8	2	1	2	14	11	39	
Auteursrechten en licenties op onderwijsmaterialen	29	13	6	1	4	7	1	41	
Toegankelijk maken/publiceren van onderwijsmateriaal	14	20	9	6	2	9	4	41	
Up-to-date houden van onderwijsmateriaal	5	28	3	0	2	9	1	40	
Actief stimuleren van het delen van onderwijsmateriaal	9	4	8	1	5	15	9	39	
Onderhandelen met uitgevers over onderwijsmaterialen	19	10	4	2	5	12	5	40	
Andere dienst (graag specificeren)								9	

Tabel 9: Antwoorden vraag 6a

Contact uitgevers over het openstellen van onderwijsmateriaal.

33% van de bibliotheken heeft contact met uitgevers over het openstellen van onderwijsmateriaal (zie fig. 8). Er is geen verschil in antwoorden tussen de verschillende soorten instellingen (UMCs, universiteiten en HBO's; $P > 0.05$).

Figuur 8: Percentage ja/nee/geen mening antwoorden op vraag 7a (zie bijlage).

Van de bibliotheken die wél contact hebben gehad met uitgevers, geeft 86% aan dat dit over auteursrechten ging, 71% over aanbieden van een hoofdstuk of een compleet boek op de ELO, 50% over de content van het onderwijsmateriaal en 43% over de kosten voor het openstellen van onderwijsmateriaal. Andere aspecten die genoemd zijn: het verkrijgen van course- en sourceware en het aanbieden van kleinere eenheden voor de readers (zie tabel 10).

7a-2: Over welk(e) aspect(en) van het openstellen van onderwijsmateriaal heeft jullie bibliotheek contact gehad met de uitgevers?		
Antwoord opties	Percentage antwoorden	Hoeveelheid antwoorden
Het aanbieden van een hoofdstuk of een compleet digitaal (text)book via een ELO/portal.	71.4%	10
Het aanbieden van online lesmodules via een ELO/portal.	7.1%	1
Het aanbieden van digitale werkboeken via een ELO/portal.	28.6%	4
Auteursrechten op onderwijsmateriaal en/of digitale (text)books/e-books.	85.7%	12
De content van digitale (text)books en/of onderwijsmateriaal.	50.0%	7
De kosten van het openstellen van onderwijsmateriaal.	42.9%	6
Ander aspect (graag specificeren)	21.4%	3

Tabel 10: Antwoorden vraag 7a-2.

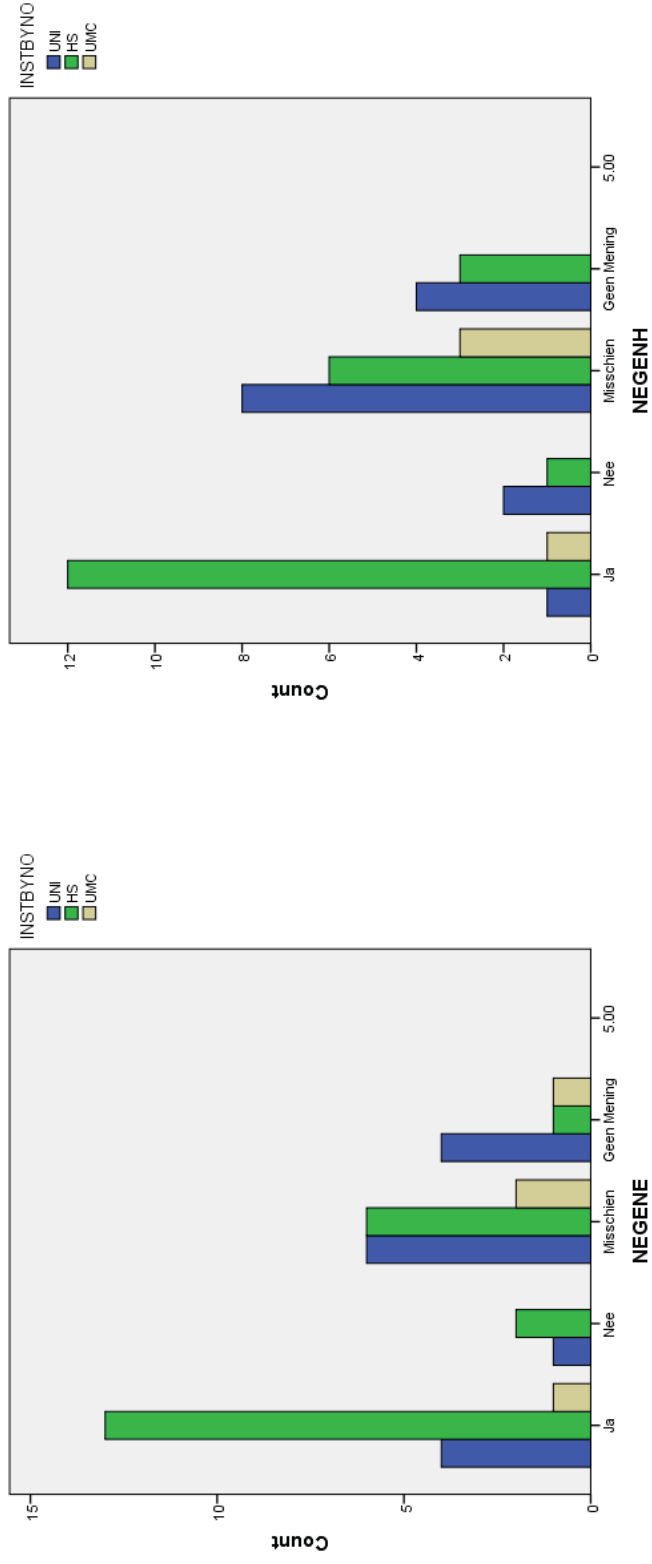
Behoeftes ondersteuning bibliotheeken

Bij de vraag waar de bibliotheek nog behoefte aan had m.b.t. ondersteuning, was er het meest behoefte aan standaard informatiemateriaal over auteursrechten m.b.t het delen en hergebruiken van onderwijsmateriaal (zie tabel 11). Er was behoefte aan beleid met betrekking tot het delen van onderwijsmateriaal en standaard informatiemateriaal over het zoeken en vinden van onderwijsmateriaal.

9: Is er bij de bibliotheek/mediatheek behoefte aan:						
Antwoord opties	Ja	Nee	Dat is mij niet bekend of geen mening.	Misschien	Rating Average	Response Count
9a: Een landelijke repository voor het bewaren van onderwijsmateriaal van bibliotheken/mediatheken?	17	3	9	13	2.43	42
9b: Een landelijke repository voor het bewaren van onderwijsmateriaal van docenten?	12	3	12	15	2.71	42
9c: Standaard informatiemateriaal over het zoeken en vinden van onderwijsmateriaal?	21	4	5	12	2.19	42
9d: Standaard informatiemateriaal over auteursrechten en het delen en (her)gebruiken van onderwijsmateriaal?	33	1	2	5	1.49	41
9e: Een workshop over hoe je het delen van onderwijsmateriaal actief kan bevorderen?	18	3	6	15	2.43	42
9f: Beleid ten aanzien van het delen van onderwijsmateriaal?	22	3	3	12	2.13	40
9g: Gezamenlijk (met alle bibliotheken) contact zoeken en onderhandelen met uitgevers over open onderwijsmateriaal?	20	3	7	12	2.26	42
9h: Ondersteuning bij het metadateren van onderwijsmateriaal?	14	4	7	17	2.64	42
9i: Eén standaard thesaurus voor het metadateren van onderwijsmateriaal?	11	4	9	18	2.81	42

Tabel 11: Antwoorden vraag 9

Bij vraag 9e en 9h zat er een significant verschil in antwoorden tussen de instellingen (resp. 0.045 en 0.041). In figuur 9 zijn de verschillen in antwoorden tussen de instellingen op vraag 9e en 9h zichtbaar.

Figuur 9: Opsplitsing antwoorden naar instelling op vraag 9e (Een workshop over hoe je het delen van onderwijsmateriaal actief kan bevorderen) en 9h (Ondersteuning bij het metadateren van onderwijsmateriaal).

Conclusies enquête

Uit deze enquête is duidelijk geworden dat bij veel bibliotheken in het hoger onderwijs hun rol bij het delen van open en online onderwijsmateriaal nog onduidelijk is. Men is nog erg zoekende en geeft vaak aan zaken “misschien wel te willen”. Een aantal bibliotheken geeft bovendien aan helemaal geen rol te zien bij het delen van open en online onderwijsmateriaal.

Bovendien zijn de bibliotheken wat betreft het eigen onderwijs ook nog niet altijd even ver. Zo wordt het eigen onderwijsmateriaal in de meeste gevallen nog niet opgeslagen in een repository of (ook als dat wél het geval is) open gedeeld. Dit lijkt in tegenspraak met het feit dat er wel graag onderwijsmateriaal van anderen gebruikt wordt; via de informele weg wordt immers veel gedeeld (libGuides, LOOWI bijeenkomsten e.d.).

Opvallend is ook dat bibliotheken niet op alle aspecten even veel behoefte zeggen te hebben aan ondersteuning van bijv. UKB of SHB. Men had met name geen behoefte aan een landelijke repository voor onderwijsmateriaal of een metadata thesaurus. Dit is interessant, omdat er op dit moment wel een project loopt bij SURF om dit te bewerkstelligen.⁸

Interessant is ook te zien, dat de hogescholen op sommige vlakken meer behoefte hebben aan ondersteuning dan de universiteiten en UMCs. Ze zouden graag ondersteuning zien bij metadateren en stimuleren van het delen van onderwijsmateriaal.

Bovenstaande enquête is onder andere gedaan naar aanleiding van de ambities van het ministerie van OCW om meer onderwijsmateriaal te delen en (her)gebruiken². Bibliotheken zouden mogelijk een belangrijke rol kunnen spelen bij de organisatie en ondersteuning hiervan. Uit de enquête blijkt, echter, dat nog lang niet alle bibliotheken een rol voor zichzelf zien weggelegd in dit proces of nog niet goed weten wat die rol precies zou moeten zijn. Er moet dan ook nog veel gebeuren om bibliotheken te activeren deze nieuwe rol op te pakken. Mogelijk kan de werkgroep Bibliotheken en Open en Online Onderwijs in samenwerking met het UKB, SHB en SURF hier een rol in kan spelen.

Een andere belangrijk resultaat van deze enquête is dat er nu inzicht is op welke vlakken bibliotheken ondersteuning zouden kunnen en willen geven. Dit zit hem vooral in het klaarzetten van repositories voor onderwijsmaterialen, onderhandelen met uitgevers en het adviseren betreffende auteursrechten op Open en Online onderwijsmateriaal. De werkgroep kan mogelijk door kennisdeling, best practices en gezamenlijk optrekken bij nieuwe ontwikkelingen de bibliotheken op deze vlakken van advies en support voorzien.

⁸ ShareKit project: Surf (2016, 19 december) Pilot open leermaterialen bewijst belang van zoekfunctionaliteit en communityvorming. Gevonden via: <https://www.surf.nl/nieuws/2016/06/pilot-open-leermaterialen-bewijst-belang-van-zoekfunctionaliteit-en-communityvorming.html>

Nawoord werkgroep

Voor de werkgroep Bibliotheken en Open en Online Onderwijs wijzen de resultaten van de enquête op een behoefte aan kennisdeling, best practices en gezamenlijk optrekken bij nieuwe ontwikkelingen door die bibliotheken die de nieuwe rol op willen pakken. Het biedt dan ook een mooie basis voor het concretiseren van het werkplan van de werkgroep. Echter, de gegeven antwoorden roepen ook weer nieuwe vragen op, waarvoor eigenlijk meer onderzoek nodig is. Daarnaast zouden de resultaten ook gecombineerd moeten worden met andere lopende onderzoeken op dit gebied en in de bredere context van de huidige ontwikkelingen moeten worden geplaatst. Dit overstijgt de scope en mogelijkheden van de werkgroep. De werkgroep staat dan ook open voor samenwerking en nader onderzoek op basis van de resultaten uit de enquête.

Ondertussen zal de werkgroep doorgaan met de al geplande activiteiten, zoals het organiseren van een kennissessie in de Open Education Week 2017 en het ondernemen van stappen richting het delen van het eigen onderwijsmateriaal.

Namens de werkgroep:

Marijn Post, Ingrid van Gorkum, Peter van Helsdingen, Dafne Jansen, Marianne Renkema, Petri de Willigen & Hilde van Wijngaarden

Contactpersoon van de werkgroep is Hilde van Wijngaarden: h.n.van.wijngaarden@hva.nl

December 2016

Enquête: Bewaren en delen van onderwijsmateriaal door bibliotheken

Welcome to My Survey

Beste collega,

In oktober 2015 is de UKB/SHB werkgroep Bibliotheken en Open en Online Onderwijs van start gegaan. Open onderwijs betekent voor veel bibliotheken een uitbreiding van de huidige taken, zoals ondersteuning bij het openbaar beschikbaar maken van lesmateriaal of bij het vinden van open leermiddelen. Doel van deze werkgroep is samenwerken en van elkaar leren in het concreet maken van de nieuwe taken.

Om een beeld te krijgen wat bibliotheken op dit moment al doen aan ondersteuning van open en online onderwijs en te peilen waar de grootste behoefte aan samenwerking en uitwisseling ligt, willen we jullie vragen om deze enquête in te vullen. Het invullen van de enquête zal ongeveer 10 minuten duren. Je kan tussendoor tijdelijk stoppen met de enquête, je antwoorden worden bewaard.

Nota bene: voor een aantal begrippen (bijv. MOOCs en repository) hebben we de definitie aangehouden van SURF ([https://www.surf.nl/kennisbank/2015/begrippenkader-online-onderwijs.html#Open educational resources](https://www.surf.nl/kennisbank/2015/begrippenkader-online-onderwijs.html#Open_educational_resources)).

Alvast bedankt voor het invullen van deze enquête!

Enquête: Bewaren en delen van onderwijsmateriaal door bibliotheken

1. 1a: Voor welke instelling vult u deze enquête in?

2. 1b: Voor welk(e) faculteit/academie/domein vult u deze enquête in?

3. 2a: Zijn er binnen de eigen onderwijsinstelling/faculteit/academie afspraken gemaakt over het delen van onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

4. 2a-2: Wat is de afspraak binnen de eigen onderwijsinstelling/faculteit/academie over het delen van onderwijsmateriaal?

- Onderwijsmateriaal hoeft niet gedeeld te worden.
- Onderwijsmateriaal moet gedeeld worden met docenten binnen de eigen onderwijsinstelling/faculteit/academie.
- Onderwijsmateriaal moet gedeeld worden met iedereen binnen de eigen onderwijsinstelling/faculteit/academie.
- Onderwijsmateriaal moet gedeeld worden met de gehele wereld.
- Andere afspraak (graag specificeren)

5. 2b: Geeft de bibliotheek/mediatheek advies over bewaren en delen van onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

6. 2b-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst advies geven over het bewaren en delen van onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

Enquête: Bewaren en delen van onderwijsmateriaal door bibliotheken

7. 2b-1-2: Over welk(e) aspect(en) van het bewaren en delen van onderwijsmateriaal wil de bibliotheek/mediatheek advies uitbrengen?

☐ Delen van onderwijsmateriaal	☐ Metadateren van onderwijsmateriaal
☐ (Her)gebruiken van onderwijsmateriaal	☐ Bewaren van onderwijsmateriaal
☐ Auteursrechten op onderwijsmateriaal	☐ Versiebeheer onderwijsmateriaal
☐ Zoeken van onderwijsmateriaal	☐ Koppeling onderwijsmateriaal en ELO's
☐ Ander aspect (graag specificeren)	

Enquête: Bewaren en delen van onderwijsmateriaal door bibliotheken

8. 2b-2: Over welk(e) aspect(en) van het zoeken en vinden van onderwijsmateriaal geeft de bibliotheek/mediatheek advies?

☐ Delen van onderwijsmateriaal	☐ Metadateren van onderwijsmateriaal
☐ (Her)gebruiken van onderwijsmateriaal	☐ Bewaren van onderwijsmateriaal
☐ Auteursrechten op onderwijsmateriaal	☐ Versiebeheer onderwijsmateriaal
☐ Zoeken van onderwijsmateriaal	☐ Koppeling onderwijsmateriaal en ELO's
☐ Ander aspect (graag specificeren)	

9. 2c: Zoekt de bibliotheek/mediatheek actief naar onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

10. 2c-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst actief gaan zoeken naar onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

11. 2c-2: Naar wat voor soort onderwijsmateriaal wordt in bibliotheek/mediatheek actief gezocht?

- Open
- Gesloten
- Zowel open als gesloten
- Ander soort (graag specificeren)

12. 2c-2-1: Hoe wordt het open onderwijsmateriaal precies gevonden?

☐ Via Google of andere zoekmachines	☐ Via KlasCement
☐ Via WikiWijs	☐ Via de ELO's
☐ Via YouTube	☐ Via MOOC-platforms zoals Coursera en EdX.
☐ Via repositories van een bibliotheek/mediatheek	☐ Via een zoekmachine voor MOOC-materiaal.
☐ Via een andere weg (graag specificeren)	

13. 3a: Stimuleert de bibliotheek/mediatheek actief het delen van onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

14. 3a-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst het delen van onderwijsmateriaal actief stimuleren?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

15. 3a-2: Hoe wordt het delen van onderwijsmateriaal gestimuleerd via de bibliotheek/mediatheek?

- Workshops over het delen van onderwijsmateriaal
- Verspreiden van informatiemateriaal over het delen van onderwijsmateriaal
- Geven van technische ondersteuning bij het delen van onderwijsmateriaal
- Geven van advies over het delen van onderwijsmateriaal
- Anders (graag specificeren)

16. 4a: Bewaart de bibliotheek/mediatheek onderwijsmateriaal van docenten van de eigen onderwijsinstelling/faculteit/academie in een eigen repository?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

17. 4a-2: Is het mogelijk in deze repository naar onderwijsmateriaal van docenten van de eigen onderwijsinstelling/faculteit/academie te zoeken?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

18. 4a-1: Is er een andere afdeling van de instelling die onderwijsmateriaal bewaart?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

19. 4a-1-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst onderwijsmateriaal van docenten bewaren in een repository?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

20. 4a-1-2: Welk(e) afdeling(en) bewaart/bewaren onderwijsmateriaal?

- Dienst Onderwijs-ondersteuning
- ICT-dienst
- Docenten bewaren zelf onderwijsmateriaal
- Beheerders ELO
- Andere dienst (graag specificeren)

21. 4b: Voorziet de bibliotheek/mediatheek onderwijsmateriaal van docenten van de eigen onderwijsinstelling/faculteit/academie van metadata?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

22. 4b-1: Is er een andere afdeling binnen de instelling die onderwijsmateriaal metadateert?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

Enquête: Bewaren en delen van onderwijsmateriaal door bibliotheken

23. 4b-2: Welke standaard(en) wordt/worden in de bibliotheek/mediatheek gebruikt voor het metadateren van onderwijsmateriaal van docenten?

☐ Geen	☐ Dublin Core
☐ NL LOM	☐ MLR
☐ ANZ-LOM	☐ LRMI
☐ IEEE LOM	☐ Weet ik niet
☐ Andere metadata standaard (graag specificeren)	

24. 4b-1-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst onderwijsmateriaal van docenten metadateren?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

25. 4b-1-2a: Wie metadateert/metadateren momenteel onderwijsmateriaal?

- Dienst Onderwijs-ondersteuning
- ICT-dienst
- Docenten metadateren zelf onderwijsmateriaal
- Beheerders ELO
- Andere dienst (graag specificeren)

26. 4c: Stelt de bibliotheek/mediatheek onderwijsmateriaal van docenten beschikbaar voor iedereen binnen de eigen onderwijsinstelling/faculteit/academie?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

27. 4c-1: Is er een andere afdeling binnen de instelling die onderwijsmateriaal van docenten beschikbaar stelt voor iedereen binnen de eigen instelling?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

28. 4c-1-2: Welk(e) afdeling(en) maakt/maken het onderwijsmateriaal van docenten beschikbaar voor iedereen binnen de eigen instelling?

- Dienst Onderwijs-ondersteuning
- ICT-dienst
- Docenten bewaren zelf onderwijsmateriaal
- Beheerders ELO
- Andere dienst (graag specificeren)

29. 4c-1-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst onderwijsmateriaal van docenten beschikbaar stellen voor iedereen binnen de eigen instelling?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

30. 4d: Stelt de bibliotheek/mediatheek onderwijsmateriaal van docenten voor de hele wereld beschikbaar?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

31. 4d-1: Is er een andere afdeling binnen de instelling die onderwijsmateriaal van docenten beschikbaar stelt voor de hele wereld?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

32. 4d-1-2: Welk(e) afdeling(en) maakt/maken het onderwijsmateriaal van docenten beschikbaar voor de hele wereld?

- Dienst Onderwijs-ondersteuning
- ICT-dienst
- Docenten bewaren zelf onderwijsmateriaal
- Beheerders ELO
- Andere dienst (graag specificeren)

33. 4d-1-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst onderwijsmateriaal van docenten beschikbaar stellen voor de hele wereld?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

34. 4d-1-1-1: Waarom wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst (mogelijk) geen onderwijsmateriaal van docenten beschikbaar stellen voor de hele wereld?

☐ Te hoge extra kosten	☐ Betekent ongewenst extra werk en belasting voor docenten/staf
☐ Er zijn onvoldoende (technische) mogelijkheden	☐ Meerwaarde is niet duidelijk
☐ Geen bereidheid bij docenten/staf	☐ Te weinig ervaring
☐ Te weinig of geen (technische) ondersteuning	☐ Er is nog geen beleid
☐ Drempelvrees	☐ Ik weet het niet
☐ Andere reden (graag specificeren)	

35. 5a: Maakt de bibliotheek/mediatheek zelf onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

36. 5b: Bewaart de bibliotheek/mediatheek haar eigen onderwijsmateriaal in een repository?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

37. 5b-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst haar eigen onderwijsmateriaal bewaren in een repository?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

38. 5b-2: Is het mogelijk eigen onderwijsmaterialen te zoeken in de repository?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

39. 5c: Voorziet de bibliotheek/mediatheek haar eigen onderwijsmateriaal van metadata?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

40. 5c-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst haar eigen onderwijsmateriaal metadateren?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

41. 5c-2: Welk(e) standaard(en) wordt in de bibliotheek/mediatheek gebruikt voor het metadateren van eigen onderwijsmateriaal?

☐ Geen	☐ Dublin Core
☐ NL LOM	☐ MLR
☐ ANZ-LOM	☐ LRMI
☐ IEEE LOM	
☐ Andere metadata bestand (graag specificeren)	

42. 5d: Stelt de bibliotheek/mediatheek haar eigen onderwijsmateriaal beschikbaar voor iedereen binnen de eigen instelling?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Gedeeltelijk

43. 5d-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst haar eigen onderwijsmateriaal beschikbaar stellen voor iedereen binnen de eigen instelling?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

44. 5e: Stelt de bibliotheek/mediatheek haar eigen onderwijsmateriaal voor de hele wereld beschikbaar?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Gedeeltelijk

45. 5e-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst haar eigen onderwijsmateriaal beschikbaar stellen voor heel de wereld?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

46. 5e-2: Gebeurt het openstellen van het eigen onderwijsmateriaal via een licentie?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Soms wel en soms niet.

47. 5e-2-1: Met welke licentie wordt het eigen onderwijsmateriaal opengesteld?

☐ CC-BY	☐ CC BY-NC-SA
☐ CC-BY-SA	☐ CC BY-NC
☐ CC BY-ND	☐ CC BY-NC-ND
☐ Andere open licentie (graag specificeren)	

48. 5f: (Her)gebruikt de bibliotheek/mediatheek onderwijsmateriaal van andere bibliotheken/mediatheken?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

49. 5f-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst onderwijsmateriaal van andere bibliotheken/mediatheken gaan (her)gebruiken?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

50. 5f-1-1: Waarom wil de bibliotheek/mediatheek (mogelijk) geen onderwijsmateriaal van andere bibliotheken/mediatheken gaan (her)gebruiken?

☐ Te hoge extra kosten	☐ Te weinig of geen (technische) ondersteuning	☐ Te weinig ervaring
☐ Bewust beleid om geen onderwijsmaterialen van anderen te gebruiken/hergebruiken	☐ Drempelvrees	☐ Er is nog geen beleid
☐ Er zijn onvoldoende (technische) mogelijkheden	☐ Betekent ongewenst extra werk en belasting voor informatiespecialisten/staf	☐ Ik weet het niet
☐ Geen bereidheid bij informatiespecialisten/staf	☐ Meerwaarde is niet duidelijk	
☐ Andere reden (graag specificeren)		

51. 5f-2: Hoe wordt het onderwijsmateriaal van andere bibliotheken/mediatheken gevonden?

☐ Via Google of een andere zoekmachine	☐ Via KlasCement
☐ Via WikiWijs	☐ Via de LOOWI website
☐ Via YouTube	☐ Via contacten met andere informatiespecialisten
☐ Via repositories van een bibliotheek/ mediatheek	
☐ Via een andere weg (graag specificeren)	

Enquête: Bewaren en delen van onderwijsmateriaal door bibliotheken

52. 6a: Wie is betrokken bij de volgende aspecten van het delen van onderwijsmateriaal?

	Bibliotheek/mediatheek	Docenten	Dienst Onderwijs- ondersteuning	Dienst ICT	Andere dienst (hieronder specificeren)	Weet ik niet	Niet van toepassing
Garanderen van inhoudelijke kwaliteit van onderwijsmateriaal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Maken/creëren van onderwijsmateriaal door docenten	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Metadateren van onderwijsmaterialen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Auteursrechten en licenties op onderwijsmaterialen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toegankelijk maken/publiceren van onderwijsmateriaal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Up-to-date houden van onderwijsmateriaal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Actief stimuleren van het delen van onderwijsmateriaal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onderhandelen met uitgevers over onderwijsmaterialen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Andere dienst (graag specificeren)

53. 7a: Heeft de bibliotheek/mediatheek contact met uitgevers over het openstellen van onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

54. 7a-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst contact zoeken met uitgevers over het openstellen van onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

Enquête: Bewaren en delen van onderwijsmateriaal door bibliotheken

55. 7a-2: Over welk(e) aspect(en) van het openstellen van onderwijsmateriaal heeft jullie bibliotheek contact gehad met de uitgevers?

☐ Het aanbieden van een hoofdstuk of een compleet digitaal (text)book via een ELO/portal.	☐ Auteursrechten op onderwijsmateriaal en/of digitale (text)books/e-books.
☐ Het aanbieden van online lesmodules via een ELO/portal.	☐ De content van digitale (text)books en/of onderwijsmateriaal.
☐ Het aanbieden van digitale werkboeken via een ELO/portal.	☐ De kosten van het openstellen van onderwijsmateriaal.
☐ Ander aspect (graag specificeren)	

56. 7b: Onderhandelt de bibliotheek/mediatheek met uitgevers over het beschikbaar stellen van open online leerboeken voor studenten van de instelling (bijv. voor Distance Learning vakken)?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

57. 7b-1: Wil de bibliotheek/mediatheek in de toekomst onderhandelen met uitgevers over het beschikbaar stellen van online leerboeken?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

58. 8a: Ondersteunt de bibliotheek/mediatheek docenten bij het maken van onderwijsmateriaal (bijvoorbeeld: kennisclips, online trainingen, e-modules etc.)?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.

59. 8a-1: Wil de bibliotheek/mediateek in de toekomst docenten ondersteunen bij het maken van onderwijsmateriaal?

- Ja
- Nee
- Dat is mij niet bekend of geen mening.
- Misschien

60. 8a-2: Op welk(e) manieren wordt ondersteuning geboden bij het maken van onderwijsmateriaal?

- De bibliotheek/mediatheek beheert een opnamestudio voor het maken van bijvoorbeeld kennisclips
- De bibliotheek/mediatheek geeft cursussen over bijvoorbeeld het maken van kennisclips
- De bibliotheek/mediatheek stelt de readers voor de verschillende vakken samen
- De bibliotheek/mediatheek geeft advies over het zoeken en vinden van herbruikbaar onderwijsmateriaal
- Andere manier (graag specificeren)

Enquête: Bewaren en delen van onderwijsmateriaal door bibliotheken

61. 9: Is er bij de bibliotheek/mediatheek behoefte aan:

	Ja	Nee	Dat is mij niet bekend of geen mening.	Misschien
9a: Een landelijke repository voor het bewaren van onderwijsmateriaal van bibliotheken/mediatheken?	☐	☐	☐	☐
9b: Een landelijke repository voor het bewaren van onderwijsmateriaal van docenten?	☐	☐	☐	☐
9c: Standaard informatiemateriaal over het zoeken en vinden van onderwijsmateriaal?	☐	☐	☐	☐
9d: Standaard informatiemateriaal over auteursrechten en het delen en (her)gebruiken van onderwijsmateriaal?	☐	☐	☐	☐
9e: Een workshop over hoe je het delen van onderwijsmateriaal actief kan bevorderen?	☐	☐	☐	☐
9f: Beleid ten aanzien van het delen van onderwijsmateriaal?	☐	☐	☐	☐
9g: Gezamenlijk (met alle bibliotheken) contact zoeken en onderhandelen met uitgevers over open onderwijsmateriaal?	☐	☐	☐	☐
9h: Ondersteuning bij het metadateren van onderwijsmateriaal?	☐	☐	☐	☐
9i: Eén standaard thesaurus voor het metadateren van onderwijsmateriaal?	☐	☐	☐	☐

62. Zijn er nog overige opmerkingen of aanvullingen over de rol van bibliotheken ten aanzien van het bewaren en delen van onderwijsmateriaal?

Enquête: Bewaren en delen van onderwijsmateriaal door bibliotheken

Einde van de enquête.

Dit was het einde van deze enquête. Bedankt voor het invullen.